

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

L. 273 / 20.06.2024

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ*, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea art. 85 alin. (4) din Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii*, inițiată de domnul senator USR Radu – Mihai Mihail împreună cu un grup de parlamentari USR (Bp. 173/2024).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea art. 85 alin. (4) din *Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii*, în sensul menționării exprese a faptului că la stabilirea punctelor de stabilitate se au în vedere și perioadele realizate sau recunoscute ca atare în alte state membre ale Uniunii Europene/state cu care România are încheiate acorduri bilaterale, indiferent de locul în care și-au desfășurat activitatea profesională.

II. Observații

1. Referitor la conținutul instrumentului de motivare a soluțiilor preconizate, semnalăm că, din analiza *Expunerii de motive*, rezultă că aceasta nu respectă cerințele prevăzute de art. 6 alin. (1) și (2), precum și de art. 31 alin. (1) din *Legea nr. 24/2000*¹. Astfel fiind, apreciem că era necesară justificarea în *Expunerea de motive*, în mod punctual și temeinic, a soluțiilor normative propuse, cu redarea cerințelor care reclamă intervenția normativă,

¹ ...privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare

PRIM MINISTRU

Biroul permanent al Senatului

L. 257 / 20.06.2024

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. (b) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ*, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea art. 85 alin. (4) din Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii*, inițiată de domnul senator USR Radu – Mihai Mihail împreună cu un grup de parlamentari USR (Bp. 173/2024).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea art. 85 alin. (4) din *Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii*, în sensul menționării exprese a faptului că la stabilirea punctelor de stabilitate se au în vedere și perioadele realizate sau recunoscute ca atare în alte state membre ale Uniunii Europene/state cu care România are încheiate acorduri bilaterale, indiferent de locul în care și-au desfășurat activitatea profesională.

II. Observații

1. Referitor la conținutul instrumentului de motivare a soluțiilor preconizate, semnalăm că, din analiza *Expunerii de motive*, rezultă că aceasta nu respectă cerințele prevăzute de art. 6 alin. (1) și (2), precum și de art. 31 alin. (1) din *Legea nr. 24/2000*¹. Astfel fiind, apreciem că era necesară justificarea în *Expunerea de motive*, în mod punctual și temeinic, a soluțiilor normative propuse, cu redarea cerințelor care reclamă intervenția normativă,

¹ ...privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare

Referitor la coordonarea sistemelor de securitate socială în Uniunea Europeană, teza a II-a a paragrafului (10) din *Regulamentul (CE) nr. 883/2004* stipulează că perioadele de cotizare realizate sub legislația altui stat membru sunt luate în considerare doar pentru cumularea perioadelor, fără a acorda automat drepturi specifice prevăzute de legislația altui stat.

În cazul în care stagii de cotizare sunt realizate în mai multe state membre, calculul pensiei se efectuează conform art. 52 alin. (1) din același regulament.

Prin urmare, art. 85 alin. (4) din *Legea nr. 360/2023* nu creează o inechitate în tratamentul cetățenilor și nu contravine regulamentelor europene, așa cum eronat se susține în *Expunerea de motive*.

În relația cu statele Spațiului Economic European (Liechtenstein, Norvegia, Islanda) și cu Elveția, *Regulamentele (CE) nr.883/2004 și 987/2009* sunt aplicabile începând cu data de 01.04.2012, respectiv 01.06.2012.

Conform prevederilor art.2 lit. j) din *Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii*, printre principiile pe care se bazează organizarea și funcționarea sistemului public de pensii se numără principiul stabilității asigurării la sistemul public de pensii, potrivit căruia, pentru stagiul de cotizare contributiv realizat pentru o perioadă mai mare de 25 de ani, se acorda un număr suplimentar de puncte.

Potrivit art. 3 lit. h) și 1) din același act normativ, numărul total de puncte realizat este reprezentat de suma punctajelor anuale aferente perioadelor de stagiul de cotizare realizat, perioadelor asimilate, perioadelor necontributive, stagiului potențial și a numărului de puncte de stabilitate. Punctele de stabilitate sunt puncte suplimentare acordate persoanelor care au realizat stagiul de cotizare contributiv pentru o perioadă mai mare de 25 de ani.

Totodată, conform art. 54 din *Hotărârea Guvernului nr. 181/2024 privind normele de aplicare a Legii nr.360/2023 privind sistemul public de pensii*, numărul de puncte de stabilitate se acordă pentru stagiul de cotizare de peste 25 de ani contributivi realizați în sistemul public. Numărul de puncte de stabilitate nu se acordă pentru perioadele de stagiul de cotizare contributiv în care se cumulează pensia din sistemul public sau, după caz, pensia de serviciu acordată în baza unor legi cu caracter special, cu venituri asigurate, conform legii.

În vederea acordării numărului de puncte de stabilitate, perioadele de stagiul de cotizare contributiv în care o persoană a fost asigurată simultan în două sau mai multe sisteme de asigurări sociale, care au fost integrate în sistemul asigurărilor sociale de stat, precum și cele în care a desfășurat concomitent activitate la mai mulți angajatori, se iau în calcul o singură dată.

Legea nr. 360/2023 privind sistemul public de pensii reglementează acordarea, începând cu data de 1 septembrie 2024, a unor puncte de stabilitate pentru stagiul de cotizare contributiv realizat peste 25 de ani contributivi, astfel:

- a) 0,50 puncte pentru fiecare an realizat peste 25 de ani;
- b) 0,75 puncte pentru fiecare an realizat peste 30 de ani;
- c) un punct pentru fiecare an realizat peste 35 ani.

Potrivit prevederilor art.5 din *Regulamentul (CE) nr.883/2004*, asimilarea prestațiilor, veniturilor, faptelor sau evenimentelor, cu excepția cazului în care prezentul regulament prevede altfel și, în temeiul dispozițiilor speciale de aplicare prevăzute, se aplică următoarele dispoziții:

(a) în cazul în care, în temeiul legislației statului membru competent, beneficiul prestațiilor de securitate socială sau al altor venituri produce anumite efecte juridice, dispozițiile în cauză din legislația respectivă sunt, de asemenea, aplicabile în cazul beneficiului prestațiilor echivalente dobândite în temeiul legislației unui alt stat membru sau al veniturilor dobândite într-un alt stat membru;

(b) în cazul în care, în temeiul legislației statului membru competent, anumite fapte sau evenimente produc efecte juridice, statul membru respectiv ia în considerare faptele sau evenimentele similare desfășurate în oricare alt stat membru, ca și cum ar fi avut loc pe teritoriul său.

Potrivit Considerentului 10 din *Regulamentul (CE) nr.883/2004*, principiul asimilării anumitor fapte sau evenimente desfășurate pe teritoriul unui alt stat cu fapte sau evenimente similare desfășurate pe teritoriul statului membru a cărui legislație este aplicabilă nu ar trebui să interfereze cu principiul cumulării perioadelor de asigurare, de încadrare în muncă, de activitate independentă sau de rezidență realizate în temeiul legislației oricărui alt stat membru cu cele realizate în temeiul legislației statului membru competent. Perioadele realizate în temeiul legislației unui alt stat membru trebuie, așadar, să fie luate în considerare doar prin aplicarea *principiului cumulării perioadelor*.

Conform prevederilor art.6 din *Regulamentul (CE) nr.883/2004*, referitor la cumularea perioadelor de asigurare, cu excepția cazului în care prezentul regulament prevede altfel, instituția competentă a unui stat membru a cărui legislație condiționează dobândirea, menținerea, durata sau recuperarea dreptului la prestații, respectiv beneficiul unei anumite legislații sau accesul la scutirea de asigurări obligatorii, facultative continue sau voluntare, de realizarea perioadelor de asigurare, de încadrare în muncă, de activitate independentă sau de rezidență, ia în considerare, atât cât este necesar, perioadele de asigurare, de încadrare în muncă, de activitate independentă sau de rezidență realizate în temeiul legislației oricărui alt stat membru, ca și cum ar fi fost realizate în temeiul legislației pe care o aplică.

Conform prevederilor art.52 din *Regulamentul (CE) nr. 883/2004*, instituția competentă calculează valoarea prestației care se acordă prin calcularea unei valori teoretice și, ulterior, a valorii reale (prestație *pro rata*), după cum urmează:

(i) valoarea teoretică a prestației este egală cu prestația pe care persoana interesată ar putea să o solicite, în cazul în care toate perioadele de asigurare și de rezidență realizate în temeiul legislațiilor celorlalte state membre s-ar fi realizat în temeiul legislației pe care o aplică la data acordării prestației. În cazul în care, în conformitate cu această legislație, valoarea prestației nu depinde de durata perioadelor realizate, valoarea respectivă se consideră valoare teoretică;

(ii) instituția competentă stabilește apoi valoarea reală a prestației *pro rata*, prin aplicarea la valoarea teoretică a raportului dintre durata perioadelor realizate înaintea materializării riscului, în temeiul legislației pe care o aplică, în raport cu durata totală a perioadelor realizate înaintea materializării riscului, în temeiul legislațiilor tuturor statelor membre în cauză.

De asemenea, potrivit prevederilor art. 56 alin. (1) lit. c) din *Regulamentul (CE) nr.883/2004*, în cazul în care legislația unui stat membru prevede ca prestațiile să fie calculate pe baza veniturilor, cotizațiilor, bazelor de cotizare, majorărilor, câștigurilor sau a altor valori medii, proporționale, forfetare sau creditate, sau o combinație a mai multora dintre aceste elemente, instituția competentă:

(i) determină baza de calcul pentru prestații, în conformitate doar cu perioadele de asigurare realizate în temeiul legislației pe care o aplică;

(ii) utilizează, pentru a determina valoarea de calculat în conformitate cu perioadele de asigurare și de rezidență realizate în temeiul legislației celorlalte state membre, aceleași elemente, determinate sau înregistrate pentru perioadele de asigurare realizate în temeiul legislației pe care o aplică.

Conform punctelor (1) - (3) din *Decizia nr.H6 din 16 decembrie 2010 cu privire la aplicarea anumitor principii privind totalizarea perioadelor în temeiul articolului 6 din Regulamentul (CE) nr.883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială*, aprobată de Comisia Administrativă pentru Coordonarea Sistemelor de Securitate Socială, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (2011/C/45/04), toate perioadele de asigurare - fie că sunt perioade de contribuție sau perioade considerate echivalente perioadelor de asigurare în temeiul legislației naționale - sunt cuprinse în conceptul de "*perioade de asigurare*", în scopul aplicării *Regulamentelor (CE) nr.883/2004 și (CE) nr.987/2009*, iar toate perioadele realizate în temeiul legislației unui alt stat membru pentru riscul relevant sunt luate în considerare doar prin aplicarea principiului totalizării perioadelor, astfel cum prevăd articolele 6 din *Regulamentul (CE) nr.883/2004 și 12 din Regulamentul (CE) nr.987/2009*.

Principiul totalizării prevede ca perioadele comunicate de alte state membre să fie totalizate fără ca valoarea acestora să fie pusă la îndoială. Cu toate acestea, statele membre, după aplicarea principiului totalizării în temeiul punctului 2, rămân competente în ceea ce privește stabilirea altor condiții proprii de acordare a prestațiilor de securitate socială, ținând cont de articolul 5 din *Regulamentul (CE) nr.883/2004* cu condiția ca aceste cerințe să fie aplicate într-un mod nediscriminatoriu, iar acest principiu să nu fie afectat de articolul 6 din *Regulamentul (CE) nr.883/2004*.

Din coroborarea prevederilor legale menționate anterior, punctele de stabilitate se pot acorda exclusiv pentru stagiul de cotizare contributiv de peste 25 de ani, realizat de asigurații în sistemul public de pensii din România, ca un beneficiu acordat pentru stabilitatea și continuitatea stagiului de cotizare contributiv realizat la sistemul public de pensii din România, în conformitate cu *principiul stabilității* prevăzut la art. 2 lit. j) din *Legea nr. 360/2023*, coroborat cu prevederile art.5, 6, 52 și 56 alin. (1) lit. c) din *Regulamentul (CE) nr.883/2004* și cu punctul (3) din *Decizia H6/2010 cu privire la aplicarea anumitor principii privind totalizarea perioadelor în temeiul articolului 6 din Regulamentul (CE) nr.883/2004 privind coordonarea sistemelor de securitate socială*, aprobată de Comisia Administrativă pentru Coordonarea Sistemelor de Securitate Socială, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene (2011/C/45/04), propunerea de valorificare a stagiilor de cotizare realizate în alte state la acordarea punctelor de stabilitate nefiind în concordanță cu principiile pe care se bazează coordonarea sistemelor de securitate socială prevăzute în *Regulamentele (CE) nr.883/2004 și nr.987/2009*.

Menționăm că *Legea nr. 360/2023* reprezintă forma actului legislativ agreat cu serviciile tehnice ale Comisiei Europene. *Regulamentul (UE) 2021/241 al Parlamentului European și al Consiliului din 12 februarie 2021 de instituire a Mecanismului de redresare și reziliență* reglementează, la art.24 alin. (3), *principiul ireversibilității reformelor*, după cum urmează:
„(3) Comisia evaluează, cu titlu preliminar, fără întârzieri nejustificate, în termen de cel mult două luni de la primirea cererii, dacă au fost atinse în mod satisfăcător jaloanele și țintele relevante stabilite în decizia de punere în aplicare a Consiliului menționată la articolul 20 alineatul (1).

Atingerea în mod satisfăcător a jaloanelor și a țintelor presupune că măsurile legate de jaloanele și țintele care anterior au fost atinse în mod satisfăcător nu au fost revocate de statul membru în cauză. În scopul evaluării, se iau în considerare și acordurile de tip operațional menționate la articolul 20 alineatul (6)“.

Acest principiu a fost, de asemenea, preluat la nivelul legislației naționale, prin art. 5 alin. (2) lit. b) din *Ordonanța de urgență a Guvernului nr.124/2021 privind stabilirea cadrului instituțional și financiar pentru*

gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență, precum și pentru modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr.155/2020 privind unele măsuri pentru elaborarea Planului național de redresare și reziliență necesar României pentru accesarea de fonduri externe rambursabile și nerambursabile în cadrul Mecanismului de redresare și reziliență.

Astfel, orice modificare adusă actelor normative care au făcut obiectul unor jaloane din Planul Național de Redresare și Reziliență, care au fost evaluate pozitiv de Comisia Europeană, duce la încălcarea *principiului ireversibilității reformelor*, respectiv a art. 24 din *Regulamentul (UE) 2021/241*, precum și a prevederilor *Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 124/2021*, conform celor anterior prezentate.

3. Apreciem că aplicarea prevederilor inițiativei legislative ar putea conduce la un impact negativ asupra bugetului consolidat.

În acest context, menționăm că Guvernul are obligația de a conduce politica fiscal-bugetară în mod prudent pentru a gestiona resursele, obligațiile bugetare și riscurile fiscale, iar adoptarea inițiativei legislative ar influența negativ ținta de deficit bugetar, stabilitatea macroeconomică și ratingul de țară în relația cu organismele financiare internaționale.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere considerentele menționate, Guvernul nu susține adoptarea acestei inițiative legislative.

Cu stimă,

Ion - Marcel CIOLACU

Domnului senator Nicolae – Ionel CIUCĂ

Președintele Senatului